

Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενότητα 5^η: Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ)
Δεύτερο μέρος

Γεώργιος Ανδρέου
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Η κρίση χρέους και η αντίδραση της Ευρώπης
2. Το Ευρωπαϊκό ταμείο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας
3. Ο Ευρωπαϊκός μηχανισμός χρηματοπιστωτικής σταθερότητας
4. Ο Ευρωπαϊκός μηχανισμός σταθερότητας
5. Το εξάπτυχο
6. Πρόγραμμα σταθερότητας και σύγκλησης
7. Εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων
8. Συστάσεις ανά χώρα
9. Το Ευρωπαϊκό εξάμηνο
10. Το δημοσιονομικό σύμφωνο
11. Το δίπτυχο
12. Η πορεία προς το μέλλον

Σκοποί ενότητας

- Να συζητηθεί η κρίση χρέους που αντιμετώπισαν κι αντιμετωπίζουν πολλές από τις χώρες – μέλη της Ευρωζώνης.
- Να παρουσιαστούν οι μηχανισμοί οικονομικής και χρηματοπιστωτικής στήριξης που συστάθηκαν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να αντιμετωπισθεί η κρίση.
- Να περιγραφούν η νέα μορφή διακυβέρνησης της ΟΝΕ και οι δράσεις που αναλαμβάνουν η Ένωση και τα Κράτη - Μέλη προκειμένου να εξασφαλισθεί η σταθερότητα της Ευρωζώνης.

Η κρίση χρέους στην Ευρωζώνη

- Στα τέλη του 2009, ορισμένες από τις πιο εκτεθειμένες οικονομίες της ευρωζώνης (πρωτίστως η Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία) δεν ήταν πλέον σε θέση να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους τους και ταυτόχρονα να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης.
- Η κατάσταση αυτή πυροδότησε την κρίση «δημόσιου χρέους». Οι επενδυτές των χρηματοπιστωτικών αγορών αμφισβήτησαν αφενός την ικανότητα αυτών των χωρών να εξοφλήσουν τα χρέη τους και, αφετέρου, τη συνολική τους ανταγωνιστικότητα.
- Το επιτόκιο που απαίτησαν οι επενδυτές για την αγορά κρατικών ομολόγων διαμορφώθηκε σε ύψος που δεν επέτρεπε στις εν λόγω χώρες να δανειστούν από τις χρηματοπιστωτικές αγορές μέσω της έκδοσης νέων ομολόγων. Καθώς μάλιστα ένα μέρος αυτών των ομολόγων βρισκόταν στα χέρια επενδυτών από άλλες χώρες της ευρωζώνης, (π.χ. τραπεζών) η κρίση απέκτησε ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις. Οι τράπεζες απώλεσαν την εμπιστοσύνη τους και έπαψαν να δανείζουν επιχειρήσεις και νοικοκυριά, με αποτέλεσμα να προκληθεί «πιστωτική ασφυξία».

Η πρώτη αντίδραση της Ε.Ε στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης

Το άρθρο 122 § 2 της ΣΛΕΕ προβλέπει χρηματοδοτική στήριξη για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν δυσκολίες οφειλόμενες σε έκτακτες περιστάσεις που εκφεύγουν του ελέγχου τους.

Στις 2 Μαΐου 2010 το Συμβούλιο αποφάσισε τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης ύψους 60 δισ. Ευρώ

Η ενεργοποίηση του εκδηλώνεται στο πλαίσιο της κοινής στήριξης της ΕΕ και του ΔΝΤ θα βασίζεται σε όρους και προϋποθέσεις παρόμοιους με εκείνους του ΔΝΤ.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη της ευρωζώνης δήλωσαν έτοιμα να συμπληρώσουν αυτούς τους πόρους με ένα Μέσο ειδικού σκοπού 440 δισ. Ευρώ.

Το ΔΝΤ συμμετείχε στις συμφωνίες χρηματοδότησης και παρείχε τουλάχιστον το ήμισυ της συμβολής της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (1/3)

(European Financial Stability Facility - EFSF)

- ένα όργανο ειδικού σκοπού
- δημιουργήθηκε από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ στις 9 Μαΐου 2010 και ενεργοποιήθηκε στις 4 Αυγούστου 2010
- έχει την έδρα του στην πόλη του Λουξεμβούργου
- Στόχος: η διατήρηση της οικονομικής σταθερότητας στην Ευρώπη με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς τα κράτη της ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (2/3)

Το EFSF εκδίδει ομόλογα ή άλλα χρεόγραφα στην αγορά με την υποστήριξη του Γερμανικού Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους για να αυξήσει τα κεφάλαια που απαιτούνται για την παροχή δανείων προς χώρες της ευρωζώνης με οικονομικά προβλήματα, να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση των κεφαλαίων των τραπεζών ή να αγοράσει κρατικά ομόλογα.

Η έκδοση των ομολόγων συνοδεύεται από εγγυήσεις που παρέχονται από τα κράτη μέλη της ευρωζώνης ανάλογα με το μερίδιό τους στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

Το EFSF είχε αρχικά την μέγιστη πιστοληπτική διαβάθμιση.

Στις 16 Ιανουαρίου 2012 η Standard & Poor's υποβάθμισε την πιστοληπτική του ικανότητα σε AA+.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (3/3)

Το EFSF μπορεί να αντλήσει δάνεια έως € 440.000.000.000.

Η διευκόλυνση μπορεί να συνδυαστεί με δάνεια μέχρι € 60 δισ. από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης και έως € 250 δισ. από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) για την δημιουργία ενός οικονομικού δικτύου ασφαλείας έως € 750.000.000.000.

Το EFSF θα εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι η τελευταία υποχρέωση του να έχει πλήρως εξοφληθεί.

Από το 2013, το ρόλο του EFSF και του EFSM ανέλαβε ο (μόνιμος) Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (European Stability Mechanism – ESM).

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης

European Financial Stabilisation Mechanism – EFSM

- Ένα (προσωρινό) πρόγραμμα χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης, ύψους 60 δισ. Ευρώ.
- Βασίζεται σε αντληθέντα κεφάλαια από τις χρηματοπιστωτικές αγορές και επιτηρείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χρησιμοποιώντας τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως εγγύηση.
- Λειτουργεί υπό την εποπτεία της Επιτροπής και αποσκοπεί στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρώπη με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς τα κράτη μέλη της ΕΕ που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες.
- Το EFSM έχει την μέγιστη πιστοληπτική διαβάθμιση (AAA από την Fitch Ratings και την Standard & Poor's και Aaa από την Moody's).

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (1/3)

European Stability Mechanism – ESM

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 17 Δεκεμβρίου 2010: Η Συνθήκη της Λισαβόνας θα τροποποιηθεί (σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 6) προκειμένου να θεσπιστεί μόνιμος μηχανισμός ο οποίος θα διασφαλίζει τη χρηματοοικονομική σταθερότητα του συνόλου της ευρωζώνης.

Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος στο άρθρο 136 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ:

«Τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμό σταθερότητας ο οποίος θα ενεργοποιείται εφόσον κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να διασφαλίζεται η σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Η παροχή τυχόν απαιτούμενης χρηματοοικονομικής συνδρομής δυνάμει του μηχανισμού θα υπόκειται σε αυστηρούς όρους».

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (2/3)

Οι Υπουργοί της Ευρωμάδας συμφώνησαν ότι ο ESM χορηγεί πακέτα χρηματοοικονομικής στήριξης στα κράτη μέλη της ευρωζώνης υπό αυστηρές προϋποθέσεις, λειτουργώντας σύμφωνα με τους κανόνες του EFSF.

Ο ESM συμπληρώνει το νέο πλαίσιο ενισχυμένης οικονομικής διακυβέρνησης που έχει ως στόχο αποτελεσματική και αυστηρή οικονομική εποπτεία η οποία θα επικεντρώνεται στην πρόληψη.

Η Συνθήκη ίδρυσης του ΕΜΣ υπογράφηκε από την Ευρωμάδα στις 11 Ιουλίου 2011 και τροποποιήθηκε με νέα απόφαση της Ευρωμάδας στις 2 Φεβρουαρίου 2012.

Η Συνθήκη του ΕΜΣ τέθηκε σε ισχύ στις 27 Σεπτεμβρίου 2012. Η έναρξη λειτουργίας του Μηχανισμού έλαβε χώρα στις 8 Οκτωβρίου 2012, έπειτα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επικύρωσής της από τις 17 –τότε- χώρες μέλη της Ευρωζώνης.

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (3/3)

Με ικανότητα δανεισμού ποσού έως 500 δισεκατομμυρίων ευρώ, ο ΕΜΣ βασίζεται εν μέρει στο καταβεβλημένο κεφάλαιό του για την έκδοση χρεωστικών τίτλων με στόχο τη χρηματοδότηση δανείων και άλλων μορφών χρηματοοικονομικής βοήθειας προς τις χώρες της ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν χρηματοδοτικές δυσκολίες.

Για να καταστεί επιλέξιμη για τη λήψη δανείων από τον ΕΜΣ, η εκάστοτε ενδιαφερόμενη χώρα πρέπει πρώτα να υπογράψει το ευρωπαϊκό «δημοσιονομικό πλαίσιο» και εν συνεχεία να εφαρμόσει ένα ειδικό πρόγραμμα προσαρμογής.

Μέχρι στιγμής έχουν εγκριθεί δύο ανάλογα προγράμματα: το 2013 για την Κύπρο (με πλήρες πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής) και το 2012 για την Ισπανία (με πρόγραμμα προσαρμογής του ισπανικού χρηματοπιστωτικού τομέα).

Η νέα οικονομική διακυβέρνηση της ΟΝΕ- το εξάπτυχο (“six pack”) (1/2)

Το Δεκέμβριο του 2011, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) ενισχύθηκε με μια νέα δέσμη νομοθετικών μέτρων της ΕΕ, η οποία έγινε γνωστή ως «εξάπτυχο» (“six pack”) διότι περιλαμβάνει έξι νομοθετικά μέτρα που αποβλέπουν στην ενίσχυση της οικονομικής διαχείρισης στην ΕΕ.

Το Εξάπτυχο ενίσχυσε τους κανόνες του ΣΣΑ και την εφαρμογή τους.

Επιπλέον, συγκέντρωσε τον συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών σε μία διαδικασία – το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Οι έξι νομικές πράξεις (πέντε κανονισμοί και μία οδηγία):

- πρόσθεσαν την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες στην αξιολόγηση της δημοσιονομικής κατάστασης των χωρών,
- επιτρέπουν να ξεκινήσει η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος εάν ο λόγος δημοσίου χρέους προς ΑΕγχΠ υπερβαίνει το όριο του 60% ή εάν δεν μειώνεται με ικανοποιητικό ρυθμό,
- εισάγουν σταδιακά οικονομικές κυρώσεις για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης, που μπορούν να φτάσουν μέχρι το 0,5% του ΑΕγχΠ και εφαρμόζονται αυτόματα, εκτός εάν το Συμβούλιο τις καταψηφίσει με ειδική πλειοψηφία ,
- απαιτούν νέα ελάχιστα πρότυπα για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια .

Η νέα οικονομική διακυβέρνηση της ΟΝΕ- το εξάπτυχο (“six pack”) (2/2)

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω

- Αφενός ενισχύθηκε η επιβολή των κανόνων: εάν μια χώρα της ΕΕ παραβεί τα από κοινού συμφωνηθέντα όρια για το δημοσιονομικό έλλειμμα/το δημόσιο χρέος, πρέπει να αποδείξει ότι λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αποκατάσταση της παράβασης εντός ορισμένου χρονοδιαγράμματος. Η εφαρμογή των ειδικών συστάσεων ανά χώρα που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι πλέον πιο λυσιτελής. Επισπεύδεται και βαθμιαία εντείνεται η επιβολή οικονομικών κυρώσεων (περιλαμβανομένων των προστίμων) σε βάρος των χωρών της Ευρωζώνης που κατ’ επανάληψη δεν ισοσκελίζουν τους προϋπολογισμούς τους.
- Αφετέρου η μεταρρύθμιση αύξησε την ευελιξία του ΣΣΑ. Υφίσταται δηλαδή η δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε χώρα κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας.

Τέλος, το «εξάπτυχο» θέσπισε τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών, ένα νέο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τον εντοπισμό και την πρόληψη ενδεχόμενων ανισορροπιών σε πολύ πιο πρώιμο στάδιο σε σχέση με το παρελθόν.

Τα Προγράμματα Σταθερότητας και Σύγκλισης

- Στο πλαίσιο του προληπτικού σκέλους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, τα Προγράμματα Σταθερότητας ή Σύγκλισης παρουσιάζουν τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική κάθε κράτους μέλους, δηλ. τον τρόπο με τον οποίο το κάθε κράτος σκοπεύει να επιτύχει ή να διασφαλίσει μεσοπρόθεσμα μια υγιή δημοσιονομική κατάσταση που θα συνάδει προς τις απαιτήσεις του Συμφώνου.
- Προγράμματα Σταθερότητας καταρτίζουν οι χώρες που έχουν νόμισμα το ευρώ, ενώ Προγράμματα Σύγκλισης καταρτίζουν οι χώρες που βρίσκονται εκτός Ευρωζώνης.

Τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων

Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων είναι ένα έγγραφο στο οποίο το κράτος μέλος περιγράφει το σχέδιο των διαρθρωτικών του μεταρρυθμίσεων για την προαγωγή της ανάπτυξης και της απασχόλησης σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τα Εθνικά τους Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων για συντονισμό και αξιολόγηση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» έχει ως στόχο να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια πιο έξυπνη, περισσότερο βιώσιμη και με λιγότερους αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη στην ΕΕ. Θέτει πέντε στόχους που η ΕΕ οφείλει να επιτύχει μέχρι το 2020 στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης, της καινοτομίας και του κλίματος και της χρήσης της ενέργειας.

Με βάση αυτούς τους στόχους, τα κράτη μέλη ενέκριναν τους δικούς τους εθνικούς στόχους σε κάθε έναν από τους πέντε τομείς. Στα ετήσια Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων, τα κράτη μέλη σκιαγραφούν τα μέτρα για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων.

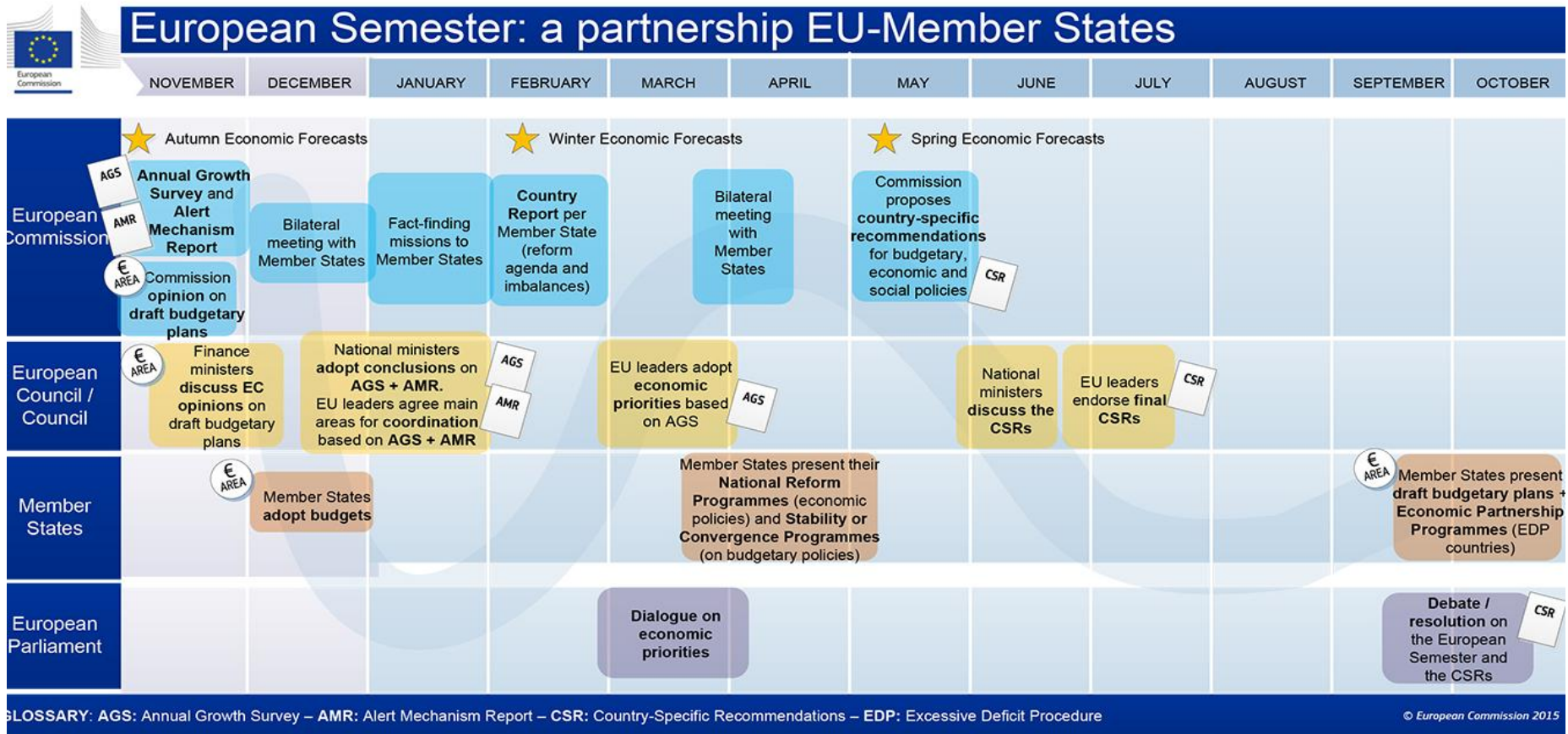

Συστάσεις ανά χώρα

- Οι συστάσεις ανά χώρα είναι έγγραφα τα οποία παρέχουν ανάλυση της οικονομικής κατάστασης κάθε κράτους μέλους και συστήνουν μέτρα που κάθε χώρα θα πρέπει να λάβει τους επόμενους 12 μήνες. Μπορεί να αφορούν τομείς όπως η κατάσταση των δημόσιων οικονομικών, η μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων, η εκπαίδευση και οι προκλήσεις της καινοτομίας, τα μέτρα για τη δημιουργία απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας κλπ.
- Η Επιτροπή εκδίδει τις συστάσεις ανά χώρα τον Μάιο, αφού ολοκληρώσει την αξιολόγηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και των προγραμμάτων σταθερότητας ή σύγκλισης. Στη συνέχεια οι συστάσεις επικυρώνονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο και, τέλος, εγκρίνονται από το Συμβούλιο της ΕΕ τον Ιούλιο.

Το Ευρωπαϊκό εξάμηνο

Εικόνα 1: Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο (fiscal compact)

- Το 2012 όλες οι χώρες της ΕΕ, εκτός από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Τσεχική Δημοκρατία, ενίσχυσαν τη δέσμευσή τους προς το ΣΣΑ υπογράφοντας μια διεθνή συμφωνία υπό την επωνυμία Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση, η οποία έγινε επίσης γνωστή ως «δημοσιονομικό σύμφωνο».
- Η Συνθήκη αποδεικνύει τη βούληση των χωρών που την υπογράφουν να εδραιώσουν μια φιλοσοφία δημοσιονομικής σταθερότητας στην εθνική τους νομοθεσία θεσπίζοντας την απαίτηση περί ισοσκελισμού των εθνικών τους προϋπολογισμών ή περί δημιουργίας πλεονασμάτων.
- Η Συνθήκη ενισχύει την αυτοματοποιημένη λήψη διορθωτικών μέτρων επεκτείνοντας τους νέους κανόνες ψηφοφορίας και απαιτεί την ανάληψη ισχυρότερων δεσμεύσεων από τις χώρες της Ευρωζώνης.

Το δίπτυχο (two-pack) (1/2)

Τον Μάιο του 2013 τέθηκαν σε ισχύ δύο νέα νομοθετικά μέτρα, το «δίπτυχο» (two-pack).

- Το «δίπτυχο» ενισχύει περαιτέρω την οικονομική και δημοσιονομική συνεργασία (και, κατά συνέπεια, το ΣΣΑ) μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης. Ειδικότερα, ενισχύει τον συντονισμό και την παρακολούθηση των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών.

Για το σκοπό αυτό προστέθηκε ένα τελευταίο στάδιο στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο:

- Η Επιτροπή εξετάζει τα σχέδια των ετήσιων προϋπολογισμών των χωρών της Ευρωζώνης (που αποστέλλονται μέχρι τις 15 Οκτωβρίου) και διατυπώνει σχετικές συστάσεις προτού οι προϋπολογισμοί εγκριθούν από τα εθνικά κοινοβούλια.
- Η Επιτροπή αξιολογεί αυτά τα σχέδια, καθώς και τις προοπτικές της Ευρωζώνης συνολικά, και ως εκ τούτου συντονίζει καλύτερα τις δημοσιονομικές πολιτικές στο σύνολό τους. Πραγματοποιεί την αξιολόγησή της με βάση τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) και παρακολουθεί στενά την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των «Ειδικών ανά χώρα συστάσεων».

Το δίπτυχο (two-pack) (2/2)

- Η Επιτροπή εκδίδει τη γνώμη της μέχρι τις 30 Νοεμβρίου κάθε έτος. Εάν διαπιστώσει ιδιαιτέρως σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του Συμφώνου, μπορεί να ζητήσει την αναθεώρηση του σχεδίου του προϋπολογισμού εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.
- Το «δίπτυχο» εντείνει επίσης την παρακολούθηση των χωρών της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν σοβαρά δημοσιονομικά προβλήματα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και καθιστά το δημοσιονομικό πλαίσιο εν μέρει δεσμευτικό δυνάμει του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος είναι να διασφαλισθεί ο ισοσκελισμός των εθνικών προϋπολογισμών και η εξάλειψη του φαινομένου της συσσώρευσης υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και χρεών, ώστε να αποφευχθούν μελλοντικές οικονομικές κρίσεις.

Η πορεία προς το μέλλον (1/2)

Το Δεκέμβριο του 2012, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε στενή συνεργασία με τους προέδρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Eurogroup, εκπόνησε έναν ειδικό οδικό χάρτη για την επίτευξη μιας πραγματικής ΟΝΕ. Το κείμενο αυτό προέβλεπε τα ακόλουθα:

- *τραπεζική ένωση*, η οποία θα διασφαλίζει την αυστηρή εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών και των τραπεζών και θα περιλαμβάνει κοινούς κανόνες και κεφάλαια για την παροχή βοήθειας σε τράπεζες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, ώστε να διασφαλίζεται η υπεύθυνη λειτουργία των τραπεζών και η προστασία των χρημάτων των φορολογουμένων,
- *εμβάθυνση της οικονομικής ένωσης* μέσω στοχευμένων επενδύσεων για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, καθώς και μέσω της ενίσχυσης της κοινωνικής διάστασης,
- *δημοσιονομική ένωση*, η οποία θα διασφαλίζει την ευρωστία των δημόσιων οικονομικών και θα εμβαθύνει την οικονομική αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών σε περιόδους κρίσης.

Η πορεία προς το μέλλον (2/2)

Οι τρεις πυλώνες της τραπεζικής ένωσης τέθηκαν σταδιακά σε λειτουργία.

- Το Μάρτιο του 2013 θεσπίστηκε ο Ενιαίος Εποπτικού Μηχανισμός (EEM) που καλύπτει όλες τις τράπεζες στην ευρωζώνη. Ένα χρόνο αργότερα (Μάρτιος 2014), θεσπίστηκαν ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (EME), το Σύστημα Εγγύησης των Καταθέσεων (DGS), και το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης .
- Ένα πρώτο βήμα για την εμβάθυνση της οικονομικής ένωσης αποτέλεσε το “Επενδυτικό Σχέδιο” (Investment Plan) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2015), το οποίο βρίσκεται ακόμα υπό διαμόρφωση.
- Ωστόσο, η περαιτέρω εμβάθυνση της οικονομικής και δημοσιονομικής ένωσης απαιτεί αλλαγές στις Συνθήκες της ΕΕ και άρα ευρύτατη συναίνεση (κάτι που προς το παρόν απουσιάζει).

Βιβλιογραφία

- Krugman P., Obstfeld M.,(2011), *Διεθνής Οικονομική (Δεύτερος Τόμος), Θεωρία και Πολιτική*, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική.
- Wallace, W. , M. Pollack and A. Smith (eds.) (2010), *Policy-Making in the European Union (Sixth Edition)*, London: Oxford University Press.
- «Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ένωσης». Επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C326. Διαθέσιμο στο <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EL> ,τελευταία πρόσβαση στις 22/06/2015.
- European Commission, http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/images/european_semester_en.htm , τελευταία πρόσβαση στις 23/06/2015.

Βιβλιογραφία

- Juncker, J.-C., Tusk, D. Dijsselbloem, J. and Draghi, M. (2015), *“Preparing for Next Steps on Better Economic Governance in the Euro; Area Analytical Note”*, Report to the Informal European Council of 12 February. Διαθέσιμο στο http://ec.europa.eu/priorities/docs/analytical_note_en.pdf Τελευταία πρόσβαση στις 27/06/2015.
- Van Rompuy, H. (2012), *“Towards a Genuine Economic and Monetary Union; Report by President of the European Council”*, Brussels, 26 June. Διαθέσιμο στο <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2012/06/pdf/towards-a-genuine-economic-and-monetary-union---report-by-president-of-the-european-council-herman-van-rompuy/>. Τελευταία πρόσβαση στις 27/06/2015.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες
- Εικόνα 1: copyright, : European Commission 2015 ,
http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/images/european_semester_en.htm

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γεώργιος Ανδρέου.
«Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Οικονομική Νομισματική Ένωση
(ΟΝΕ). Δεύτερο μέρος». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS394/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, εαρινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

